

Sabiedrībai būtiskākie tiesību akti, kas stājas spēkā 2017. gada 1. janvārī

Valsts kanceleja sadarbībā ar nozaru ministrijām apkopojusi būtiskākos jaunos tiesību aktus un to grozījumus, kas stājas spēkā 2017. gada 1. janvārī un skar lielu sabiedrības daļu, ieviešot dažādas izmaiņas.

Ievērībai – tā ir tikai daļa no normatīvajiem aktiem, kas stājas spēkā nākamajā gadā. Ar pilnīgi visiem likumiem un noteikumiem var iepazīties likumi.lv.

Ja rodas jautājumi par kādu no tiesību aktiem, Jūs varat sazināties ar attiecīgās ministrijas komunikācijas speciālistu, kurš sniegs plašāku skaidrojumu un atbildes uz jautājumiem.

Aizsardzība

Aizsardzības ministrija

Anete Gnēze, Preses nodaļa

6 7335093, anete.gneze@mod.gov.lv

www.em.gov.lv, [Twitter.com/AizsardzibasMin](https://twitter.com/AizsardzibasMin)

Lai mazinātu iespējamos drošības riskus, kas saistīti ar Latvijas pilsoņu militāro dienestu trešajās valstīs, kas var tikt izmantota pretēji Latvijas interesēm un tādā veidā, kas vērsts pret Latvijas valstisko neatkarību, suverenitāti un teritoriālo nedalāmību, Latvijas pilsoņiem būs aizliegts gūt militāro un kaujas pieredzi ārvalstīs vai citas valsts bruņotajos spēkos. Latvijas pilsoņiem ir tiesības dienēt Latvijas sabiedroto valstu bruņotajos spēkos un otrās pilsonības valstī, ja otrā pilsonība iegūta atbilstoši likumos noteiktajai kārtībai. To nosaka [grozījumi Nacionālās drošības likumā](#), vienlaikus paredzot atsevišķus izņēmumus no šī aizlieguma. Par aizlieguma pārkāpumu ir paredzēta arī kriminālatbildība.

Ekonomika

Ekonomikas ministrija

Evita Urpena, Sabiedrisko attiecību nodaļa

67013193, evita.urpena@em.gov.lv

www.em.gov.lv, [Twitter.com/Em_gov_lv](https://twitter.com/Em_gov_lv)

[Jaunuzņēmumu darbības atbalsta likums](#) veicinās strauji augošu tehnoloģiju uzņēmumu jeb jaunuzņēmumu izveidi Latvijā, attīstot pētniecību un inovatīvu ideju, produktu vai procesu komercializāciju. Jaunuzņēmumiem būs pieejami vairāki valsts atbalsta pasākumi - atbalsta programma fiksētā maksājuma veikšanai ar papildu iespēju saņemt iedzīvotāju ienākuma nodokļa un uzņēmumu ienākuma nodokļa atvieglojumus, atbalsta programma augsti kvalificētu darba ņēmēju piesaistei ar papildu iespēju piemērot uzņēmumu ienākuma nodokļa atvieglojumu.

Dzīvojamās mājas uzlabošanai dzīvokļu īpašniekiem būs jāveic maksājums uzkrājumu fondā, to paredz [grozījumi Dzīvokļa īpašuma likumā](#). Lai izvairītos no situācijām, kad jaunais dzīvokļa īpašnieks neregistrē iegādāto dzīvokli zemesgrāmatā un bijušais dzīvokļa īpašnieks spiests turpināt maksāt visus maksājumus par dzīvokli, abām darījuma pusēm būs nekavējoties rakstveidā jāinformē mājas pārvaldnieks par dzīvokļa īpašnieka maiņu un jāiesniedz dokumenti mājas lietas kārtošanai

No 2017. gada 1. marta visiem kredīta starpniekiem un kredīta starpnieku pārstāvjiem, kas piedāvā hipotekāros kredītus būs pienākums reģistrēties Kredītu starpnieku un kredīta starpnieku pārstāvju reģistrā. To paredz [Kredīta starpnieku un kredīta starpnieku pārstāvju](#)

[reģistrācijas noteikumi](#). Reģistru uzturēs Patērētāju tiesību aizsardzības centrs, informācija būs publiski pieejama centra tīmekļa vietnē.

Finanses

Finanšu ministrija

Aleksis Jarockis, Komunikācijas departaments

67083850, aleksis.jarockis@fm.gov.lv

www.fm.gov.lv, twitter.com/FinMin

Iedzīvotāju ienākuma nodokļa izmaiņas

No darba ņēmēja ienākumiem, par kuriem maksā algas nodokli, izslēgs darba devēja apmaksātos darba koplīgumā noteiktos darbinieka ēdināšanas izdevumus, kuri nepārsniedz 480 eiro gadā, ja darba devējs būs izpildījis likumā noteiktos nosacījumus. Iedzīvotāju ienākuma nodokļa atbrīvojumu nepiemēros darba devējam, kas ir valsts, pašvaldības, publiskas personas vai publiski privātā kapitālsabiedrība.

Ar iedzīvotāju ienākuma nodokli neapliks stipendijas līdz 280 eiro mēnesī, kuras izmaksā uzņēmēji un nevalstiskās organizācijas, kā arī stipendijām, kuras maksā ārstniecības iestāde par medicīniskās izglītības programmas apguvi.

Nodokļa atvieglojumu nepiemēros, ja privātajā pensijas fondā iemaksāto naudu izņems tajā pašā vai nākamajā gadā.

Nodokļa atvieglojumu (175 eiro) par apgādībā esošu personu attiecinās arī uz nestrādājošu laulāto, kura apgādībā ir nepilngadīgs bērns ar invaliditāti, ja nestrādājošais laulātais nesāņem ar nodokli apliekamus ienākumus vai valsts pensiju.

Uzņēmumu ienākuma nodokļa izmaiņas

Sagatavojot uzņēmuma ienākuma nodokļa (UIN) deklarāciju par taksācijas periodu, kas sākas 2017. gadā un turpmākajos taksācijas periodos, iepriekšējo taksācijas periodu zaudējumus segs 75 % apmērā no attiecīgā taksācijas perioda.

Precizēta reprezentatīva vieglā automobiļa definīcija, lai tās nepilnības neizmantotu, reprezentatīvu automobili mākslīgi kvalificējot par kravas automobili, tādējādi izvairoties no ierobežojošām normām izdevumu atzīšanai nodokļa vajadzībām. Automobili, kurš būs mākslīgi pārklassificēts no vieglā automobiļa par kravas automobili, nodokļa vajadzībām vērtēs pēc būtības (vai tas ir vieglais automobīlis).

Jaunuzņēmumiem būs tiesības piemērot nodokļa atlaidi 100 % apmērā no atbalsta periodā aprēķinātā ar UIN apliekamā ienākuma, izņemot likumā "Par uzņēmumu ienākuma nodokli" noteiktos izņēmumus.

Uzņēmumu ienākuma nodokļa avansa apmēru turpmāk aprēķinās VID EDS sistēmā, nepiemērojot Centrālās statistikas pārvaldes noteikto pirmstaksācijas gada kopējo patēriņa cenu indeksu.

Pievienotās vērtības nodokļa izmaiņas

Neapstrādātu dārgmetālu, dārgmetālu sakausējumu un ar dārgmetālu plaķētu metālu piegādēm uz noteiktu laiku ievieš apgriezto PVN maksāšanas kārtību.

Ierobežo priekšnodokļa atskaitīšanu par tādas kravas automašīnas iegādi, nomu un importu, kuras pilna masa ir līdz 3000 kg, kas ir reģistrēta kā kravas furgons un kurai ir vairāk nekā trīs sēdvietas (ieskaitot vadītāja sēdvietu) un kuras vērtība bez PVN pārsniedz 50 000 eiro. Tāpat priekšnodokļa atskaitīšana tiek ierobežota attiecībā uz šādas automašīnas uzturēšanas izmaksām. Tomēr priekšnodokļa atskaitīšana netiek ierobežota, ja kravas automašīna tiek izmantota saimnieciskās darbības veikšanā.

Atcelts PVN taksācijas periods puse no kalendāra gada. Turpmāk PVN jomā būs divi taksācijas periodi: viens kalendāra mēnesis un viens ceturksnis. Savukārt lai vienkāršotu PVN administrēšanas sistēmu, valsts vai pašvaldības iestādēm vai pašvaldībām, kas ir reģistrēts PVN maksātājs vienīgi, lai saņemtu būvniecības pakalpojumu, tiek noteikts, ka taksācijas periods ir viens ceturksnis.

Lai mazinātu administratīvo slogu, lauksaimniecības produkcijas pārstrādātājiem tiek atcelta prasība Valsts ieņēmumu dienestā iesniegt atsevišķu pārskatu par taksācijas gadā no katra konkrētā lauksaimnieka saņemtās lauksaimniecības produkcijas daudzumu un vērtību. Tāpat arī tiek samazināts PVN deklarācijas pielikumu skaits, atsakoties no pārskata "Piegādāto preču vērtību sadalījumā pa brīvostām un speciālajām ekonomiskajām zonām".

Grozījumi likumā "Par nodokļiem un nodevām" un saistītajos normatīvajos aktos

Lai mazinātu elektroniskajā vidē pieaugošo izvairīšanos no nodokļu nomaksas un krāpšanas gadījumu skaitu, noteiktas jaunas prasības internetveikaliem – pienākums identificēt sevi, piedāvājot precī vai pakalpojumu tīmekļa vietnē, interneta sludinājumu portāliem sniegt informāciju VID, par interneta sludinājumu ievietošanas pakalpojumu izmantotājiem u.c. Tāpat paredzēta lielāka loma VID e-komercijas uzraudzībā, ļaujot iestādei slēgt negodprātīgos internetveikalus.

Lai mazinātu fiktīvu uzņēmumu piesaisti, neidentificētu darbinieku nodarbināšanu un uzlabotu situāciju attiecībā uz nodokļu nomaksu par nodarbinātajiem būvniecībā, ģenerāluzņēmējam būs jāaprēķina un jāmaksā atbildības nodrošinājums (valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas) par katru apakšuzņēmēja darba ņēmēju, kas nodarbināts ģenerāluzņēmēja būvobjektā.

Lai kredītiestādes ātrāk varētu uzsākt VID inkasācijas uzdevumu izpildi, paredzēta ātrāka, drošāka un ērtāka datu apmaiņa nodokļu parādu piedziņas procesā, proti, kredītiestādes pieņems un izpildīs Valsts ieņēmumu dienesta un zvērinātu tiesu uzpildītāju rīkojumus elektroniski. To paredz grozījumi Kredītiestāžu likumā un grozījumi Maksājumu pakalpojumu un elektroniskās naudas likumā.

Zvērinātam notāram būs jāsniedz Valsts ieņēmumu dienestam informācija par gadījumiem, kad tiek mantota neregistrējama kustama manta, tajā skaitā skaidra nauda, kuras vērtība pārsniedz 15 000 eiro. Tādējādi VID varēs veikt šīs kustamās mantas izcelsmes un piederības pārbaudi.

Fiziskas personas nevarēs veikt skaidras naudas darījumus, kuru summa pārsniedz 7200 eiro. Tas mazinās nedeklarēto darījumu skaitu, ierobežos iespēju personām legalizēt naudas līdzekļus, kas iegūti, iesaistoties ēnu ekonomikā, kā arī samazinās iespēju personai izvairīties no nodokļu nomaksas.

Nokavējuma naudas likme nodokļu pamatparādam samazināta līdz 0,025 % par katru nokavēto dienu. Nokavējuma naudas aprēķināšana tiks pārtraukta, tai sasniedzot 40 % no nokavētā maksājuma (pamatparāda) apmēra.

Izmaiņas Muitas likumā un saistītajos normatīvajos aktos

Lai efektīvāk kontrolētu degvielas apjomus, komerciāla transportlīdzekļa, kas iebrauc Latvijas Republikā no trešajām valstīm, vadītājam, robežšķērsošanas vietā izsniegs akcīzes preču pārvietošanas paziņojumu, kurā vadītājs norādīs degvielas apjomu un odometra rādījumu robežšķērsošanas brīdī. Iegūto informāciju izmantos nodokļu kontroles veikšanai.

Izmaiņas Elektroenerģijas nodokļa likumā

Elektroenerģijai, kas iegūta no atjaunojamiem energoresursiem, hidroelektrostacijās, koģenerācijas stacijās, kā arī elektroenerģijai, ko izmanto elektroenerģijas ražošanai, siltumenerģijas un elektroenerģijas ražošanai koģenerācijā, tiks atcelti elektroenerģijas nodokļa atbrīvojumi.

Izmaiņas likumā “Par akcīzes nodokli”

Lai mazinātu risku nepamatotai akcīzes preču iegādei bez nodokļiem, diplomātiem un starptautisko organizāciju personālam noteiks maksimālo alkoholisko dzērienu, tabakas izstrādājumu un elektroniskajās cigaretēs izmantojamā šķidrums daudzumu gadā, ko personas iegādājas, piemērojot atbrīvojumu no akcīzes nodokļa vai akcīzes nodokļa atmaksu.

Paaugstinātas akcīzes nodokļa likmes cigāriem un cigarellām, citai smēķējamai tabakai, tabakas lapām, karsējamai tabakai un smalki sagrieztai tabakai cigarešu uztīšanai.

No 2017. gada 1. marta paaugstinās akcīzes nodokļa likmi alkoholiskajiem dzērieniem.

No 2017. gada 1. jūlija atceltas tiesības iegādāties degvielu ar samazināto akcīzes nodokļa likmi par zemes platībām, kurās audzē kukurūzu biogāzes ieguvei.

No 2017. gada 1. jūlija paaugstināta akcīzes nodokļa likme cigaretēm.

Grāmatvedim, kurš sniedz klientam savus pakalpojumus, būs civiltiesiskā kārtā jāapdrošina sava profesionālā darbība. To paredz [grozījumi likumā](#) “Par grāmatvedību”.

Kontu reģistra likums

Paredzēts veidot centrālo reģistru, kurā iekļaus informāciju par fizisko un juridisko personu kontiem un personām, kuras kontrolē šos kontus. Informācijai, kas iekļauta šajos reģistros, jābūt tieši pieejamai finanšu izlūkošanas vienībai - Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas dienestam. Papildus par kontu reģistra lietotājiem var būt Ģenerālprokuratūra, Valsts ieņēmumu dienests, tiesas, Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs, zvērināti tiesu izpildītāji, zvērināti notāri, bāriņtiesas, operatīvās darbības subjekti un izmeklēšanas iestādes, Latvijas Banka. No kontu reģistra minētajām institūcijām informāciju sniegs, lai novērstu starptautiskās, tajā skaitā Latvijas, finanšu sistēmas izmantošanu noziedzīgās darbībās, aizsargātu valsts un sabiedrisko drošību, nodrošinātu efektīvu nodokļu administrēšanas sistēmas darbību. Iedzīvotāji tiešu ietekmi no kontu reģistra izveides nejutīs, jo Kontu reģistra likumā noteiktie informācijas sniedzēji būs kredītiestādes un maksājumu pakalpojumu sniedzēji. Kontu reģistrs uzsāks darbību 2017. gada 1. septembrī.

Iekšlietas

Iekšlietu ministrija

Gunta Skrebele, Sabiedrisko attiecību un organizatoriskā darba nodaļa
67219363, gunta.skrebele@iem.gov.lv
www.iem.gov.lv, twitter.com/Iem_gov_lv

Iekšlietu nozares un Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonām ar speciālajām dienesta pakāpēm ievieš jaunu darba samaksas sistēmu, paaugstinot arī atalgojumu minētajām personām. Jaunā darba samaksas sistēma nodrošinās tās caurspīdīgumu un noteiks līdzīgu samaksu par vienādas sarežģītības dienesta pienākumu izpildi. To paredz Ministru kabineta [noteikumi](#) “Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu un Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonu ar speciālo dienesta pakāpi amatu katalogs” un „[Noteikumi](#) par Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu un Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonu ar speciālajām dienesta pakāpēm mēnešalgu un speciālo piemaksu noteikšanas kārtību un to apmēru”.

Izglītība

Izglītības un zinātnes ministrija

Edīte Olupe, Komunikācijas un dokumentu pārvaldības nodaļa
67047804, edite.olupe@izm.gov.lv
www.izm.gov.lv, twitter.com/IZM_gov_lv

Reģistrā apkopos un centralizēti uzkrās informāciju par augstākās izglītības iestādēs studējošajiem, kā arī nepersonificētus statistikas datus par absolventu nodarbinātību un ienākumiem. Tas ļaus topošajiem studentiem pirms augstskolas un studiju programmas izvēles mērķtiecīgi novērtēt, kādas ir iespējas strādāt izvēlētajā profesijā un kāds ir vidējais atalgojums pēc augstskolas absolvēšanas. To paredz [grozījumi Augstskolu likumā](#).

Reizi divos gados rīkos projektu konkurss, kurā varēs pieteikties jaunatnes organizācijas darbības atbalsta finansējuma divu gadu periodam saņemšanai. To paredz [grozījumi Jaunatnes likumā](#).

[Grozījumi Izglītības likumā](#) paredz procesuālās darbības, kādai rīcībai jāseko, ja tiek konstatēti likuma pārkāpumi, kas nosaka, ka pedagogam un izglītības iestādes vadītājam jābūt lojāliem Latvijas Republikai un tās Satversmei, veidojot bērnu un jauniešu cieņu pret Latvijas valsti.

Nacionālās zinātniskās darbības informācijas sistēmā apkopos informāciju par zinātniskajās institūcijās strādājošajiem, zinātniskās darbības rādītājiem un rezultātiem. To paredz [grozījumi Zinātniskās darbības likumā](#). Grozījumi paredz arī nosacījumus zinātnisko institūciju reorganizācijai, apvienojot valsts zinātniskos institūtus vai pievienojot valsts zinātnisko institūtu valsts augstskolai. Šie grozījumi skars zinātniskās institūcijas un visus, kas tajās nodarbināti, visus, kas veic zinātnisko darbību, esošos un topošos zinātniekus, kā arī institūcijas, kas ir iesaistītas zinātnes politikas veidošanā.

Kultūra

Kultūras ministrija

Iveta Bērziņa-Bebriša, sabiedrisko attiecību speciāliste
67330254, iveta.berzina-bebrisa@km.gov.lv
www.km.gov.lv

Nosaka kārtību, kādā kultūras pieminekļi, tajā skaitā valstij piederošas senlietas ar datējumu līdz 17.gadsimtam, tiek izvestas no Latvijas. To paredz [MK noteikumi](#).

Noteiks valsts nodevu par kultūras pieminekļu, tajā skaitā valstij piederošo senlietu, pagaidu izvešanu un mākslas un antikvāro priekšmetu pilnīgu izvešanu un pagaidu izvešanu no Latvijas. To paredz [Ministru kabineta noteikumi](#).

[Nacionālajai Mākslu vidusskolai](#) piešķir profesionālās izglītības kompetences centra statusu. Nacionālā Mākslu vidusskola izveidota 2016. gada 1. septembrī, reorganizējot Jaņa Rozentāla Rīgas Mākslas vidusskolu un Rīgas Doma kora skolu. Profesionālās izglītības kompetences centra statusu piešķir arī [Liepājas Mūzikas, mākslas un dizaina vidusskolai](#), kas izveidota, reorganizējot Liepājas Dizaina un mākslas vidusskolu un Emiļa Melngaiļa Liepājas mūzikas vidusskolu.

Mākslas, mūzikas un dejas izglītības programmu pedagogiem palielināsies atalgojums. To nosaka grozījumi Ministru kabineta [noteikumos Nr.1035](#) „Kārtība, kādā valsts finansē profesionālās ievirzes mākslas, mūzikas un dejas izglītības programmas”. Grozījumi nosaka koeficientu 13,5 procentu apmērā, lai aprēķinātu nepieciešamo papildu finansējumu pedagogu papildus pienākumu, kā arī pedagogu mēneša darba algas likmes palielināšanai. Grozījumi arī nosaka, ka dotācija tiek piešķirta vienam izglītojamajam, kas vienlaikus apgūst vienu izglītības programmu, tādējādi izslēdzot iespēju, ka valsts budžeta finansējums vienam izglītojamajam dublējas.

Tāpat [mainīts](#) esošo apmaksājamo pedagoģisko slodžu skaits uz vienu izglītojamo un ir noteikti kvalitātes kritēriji, kurus piemēros, nosakot no valsts budžeta finansējamo izglītojamo skaitu izglītības iestādēs.

Sociālā joma

Labklājības ministrija

Egils Zariņš, Komunikācijas nodaļa
67021581, egils.zarins@lm.gov.lv
www.lm.gov.lv, twitter.com/Lab_min

Minimālā mēneša **darba alga būs 380 eiro**. To paredz grozījumi MK [noteikumos](#) Nr. 656 "Noteikumi par minimālās mēneša darba algas apmēru normālā darba laika ietvaros un minimālās stundas tarifa likmes aprēķināšanu”.

Pārrēķinās pensijas, kuras piešķirtas 2011. gadā. Pārrēķinot pensijas, tās palielināsies cilvēkiem, kuri pensijas sāka saņemt ekonomiskās krīzes laikā, piemērojot negatīvu kapitāla indeksu. Turpmāk indekss būs pozitīvs. Pensiju pārrēķins notiks automātiski, un senioriem papildus nekas nav jādarā. To paredz [grozījumi likumā](#) „Par valsts pensijām”.

Ģimenes valsts pabalsts par ceturto un nākamajiem bērniem būs **50,07 eiro mēnesī** pašreizējo 34,14 eiro vietā - 4,4 reizes lielāks nekā par pirmo bērnu ģimenē. Lai Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra (VSAA) varētu veikt nepieciešamās izmaiņas informācijas sistēmās, paredzēts pārejas periods. Proti, VSAA no 2017. gada 1. janvāra pārrēķinās pabalsta

apmēru, un starpību izmaksās ne vēlāk kā līdz 2017. gada 1. maijam. To paredz [grozījumi](#) Valsts sociālo pabalstu likumā.

Pagarinās bezdarbnieka pabalsta piešķiršanas kvalifikācijas periodu - sociālās apdrošināšanas iemaksām bezdarba gadījumam būs jābūt veiktām **ne mazāk kā 12 mēnešus pēdējo 16 mēnešu periodā** (šobrīd 9 mēneši 12 mēnešu periodā) pirms bezdarbnieka statusa iegūšanas dienas. Personai, kura bezdarbnieka statusu būs ieguvusi līdz 2017. gada 31. martam, tiesības uz bezdarbnieka pabalstu noteiks saskaņā ar līdzšinējo tiesisko regulējumu, kas ir spēkā līdz 2016. gada beigām. Tādējādi šiem cilvēkiem, lai pretendētu uz bezdarbnieka pabalstu, būs jābūt veikušiem sociālās iemaksas vismaz 9 mēnešus 12 mēnešu periodā. To paredz [grozījumi](#) likumā "Par apdrošināšanu bezdarba gadījumam".

Vienam no adoptētājiem, kurš adoptējis ārpusģimenes aprūpē esošu bērnu vecumā līdz trīs gadiem, piešķirto 10 kalendāra dienu atvaļinājumu apmaksās 80 % apmērā no vidējās apdrošināšanas iemaksu algas. To paredz [grozījumi](#) likumā "Par maternitātes un slimības apdrošināšanu".

Pabalsts aizbildnim par bērna uzturēšanu līdz sešu gadu vecumam būs 95 eiro, par bērna uzturēšanu no septiņiem līdz 18 gadiem – 114 eiro. To paredz [grozījumi](#) Ministru kabineta noteikumos Nr.1643 "Kārtība, kādā piešķir un izmaksā pabalstu aizbildnim par bērna uzturēšanu".

Atlīdzība par adoptējamā bērna aprūpes nodrošināšanu būs 171 eiro. To paredz [grozījumi](#) MK noteikumos Nr.1534 "Kārtība, kādā piešķir un izmaksā atlīdzību par adoptējamā bērna aprūpi".

No 2017. gada 1. aprīļa palielinās valsts atbalstu apgādnieku zaudējušiem bērniem - apgādnieka zaudējuma pensijas, valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta un atlīdzības par apgādnieka zaudējumu minimālos apmērus. Par **bērnu līdz 7 gadu vecuma** sasniegšanai minimālais **apmērs būs 92,5 eiro** (bērnam ar invaliditāti kopš bērnības - **106,72 eiro**), pēc bērna 7 gadu vecuma sasniegšanas - **111 eiro**. VSAA pārskatīs pabalsta apmēru un par periodu no 1. aprīļa to izmaksās ne vēlāk kā 2017. gada 30. septembrī. To paredz [grozījumi](#) likumā "Valsts sociālo pabalstu likums", [likumā](#) „Par valsts pensijām”, [likumā](#) „Par obligāto sociālo apdrošināšanu pret nelaimes gadījumiem darbā un arodslimībām”.

No 2017. gada 1. oktobra

Pensiju indeksācijā piemēros 50 % no apdrošināšanas iemaksu algas reālā pieauguma procentiem. To paredz [grozījumi](#) likumā „[Par valsts pensijām](#)”.

Reģionālā attīstība un pašvaldību pārraudzība

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija

Kristīne Kļaveniece, Sabiedrības informēšanas nodaļa

67026533, kristine.klaveniece@varam.gov.lv

www.varam.gov.lv, twitter.com/VARAM_Latvija

Latgales speciālās ekonomiskās zonas izveidošana

Izveidojot Latgales speciālo ekonomisko zonu, noteiks katras Latgales plānošanas reģionā ietilpstošās pašvaldības teritorijas platību, kurai var tikt piešķirts speciālās ekonomiskās zonas statuss. Piemēram, Daugavpils pilsētai iespējamā speciālās ekonomiskās zonas teritorijas platība paredzēta 2 500 ha. 2017. gada sākumā izveidos Latgales speciālās ekonomiskās zonas

pārvaldi. To paredz Ministru kabineta [noteikumi](#) „Latgales speciālās ekonomiskās zonas teritoriju platība, tās teritoriju robežu noteikšanas un aktualizēšanas kārtība un kritēriji”.

Pašvaldībai, nosakot pirmsskolas izglītības programmas izmaksas privātai izglītības iestādei kādā tā sedz būs jāņem vērā īpaša metodika. Tā nosaka, ka pašvaldībai jāveic atsevišķs aprēķins par bērniem no 1,5 līdz 4 gadu vecumam, kā arī par bērniem, kam tiek īstenota obligātā sagatavošana pamatizglītības ieguvei (5-6 gadi). Šīs izmaiņas saistītas ar pašvaldību pirmsskolas izglītības iestāžu viena bērna izmaksu atšķirībām bērniem vecumā no 1,5 līdz 4 gadiem, salīdzinot tās ar bērniem, kam tiek īstenota obligātā sagatavošana pamatizglītības ieguvei. Atšķirības skaidrojamas ar to, ka šī vecumposma pedagogi nesaņem mērķdotācijas no valsts budžeta.

Tieslietas

Tieslietu ministrija

Ksenija Vītola, Komunikācijas un tehniskā nodrošinājuma nodaļa

67036738, ksenija.vitola@tm.gov.lv

www.tm.gov.lv. [Twitter.com/Tieslietas](https://twitter.com/Tieslietas)

Lai novērstu bērnu pamattiesību pārkāpšanu, pieņemti vairāki būtiski grozījumi Uzturlīdzekļu garantiju fonda likumā, kas paredz paplašināt valsts garantēto uzturlīdzekļu saņēmēju loku, vienkāršot uzturlīdzekļu izmaksas procedūru, noteikt uzturlīdzekļu parādnieku transportlīdzekļa, kuģu vadīšanas tiesību izmantošanas aizliegumu un ieviest jaunu kārtību parādnieku datu publiskošanā.

Izmaiņas:

spēkā no 2017. gada 1. februāra

informāciju par uzturlīdzekļu parādniekiem publiskos portālā www.latvija.lv. Turpmāk informācija par parādnieku persona varēs iegūt tikai tādā gadījumā, ja būs zināms parādnieka vārds, uzvārds un personas kods.

spēkā no 2017. gada 1. aprīļa:

uzturlīdzekļu izmaksas uzsākšana no Uzturlīdzekļu garantiju fonda notiks trīs mēnešu laikā līdzšinējo 9 mēnešu laikā. Ja starp vecākiem nepastāvēs strīds, uzturlīdzekļus varēs saņemt Ministru kabineta noteiktajā minimālajā apmērā administratīvā procesa ietvaros uzreiz vēršoties Uzturlīdzekļu garantiju fonda administrācijā (UGFA);

parādnieks ar UGFA varēs noslēgt vienošanos par maksājumu veikšanu arī nepilnā apmērā, ja uzturlīdzekļi tiek maksāti administratīvā procesa ietvaros un parādnieks nespēj nodrošināt minimālos uzturlīdzekļus pilnā apmērā;

uzturlīdzekļu parādnieki nevarēs vadīt transportlīdzekli un kuģi, ja viņa vietā uzturlīdzekļus maksās valsts un viņš nav noslēdzis vienošanos par parāda atmaksu vai nepilda noslēgto vienošanos trīs secīgus mēnešus. Vienlaikus UGFA izvērtēs tiesību izmantošanas aizlieguma samērīgumu - vai tas nevarētu radīt būtisku kaitējumu parādnieka, no viņa atkarīgas personas vai cita viņa aprūpē esoša bērna interesēm. Tiesību izmantošanas aizliegums būs atceļams, ja tā piemērošanas laikā iestāsies kādi no apstākļiem, kas nav savienojami ar turpmāku aizlieguma piemērošanu.

spēkā no 2017. gada 1. septembra

valsts uzturlīdzekļus izmaksās personām līdz to 21 gada vecumam, ja tā turpina iegūt pamatizglītību, vidējo izglītību, arodizglītību vai speciālo izglītību Latvijas Republikā.

Izmaiņas autopārvadājumu un autoceļu jomā

Atceļ vieglo automobiļu un motociklu nodokli. Lai to kompensētu, paaugstina vieglo transportlīdzekļu ekspluatācijas **nodokļa likmes par 7,4 %** un mainīta esošā kārtība, nosakot, ka persona, kuras deklarētā dzīvesvieta ir Latvijā un kura daļbāi ceļu satiksmē izmanto ārvalstīs reģistrētu M1 un N1 kategorijas automobili, transportlīdzekļa ekspluatācijas nodoklis par šāda transportlīdzekļa izmantošanu ceļu satiksmē par vienu dienu ir 10 eiro, par mēnesi – 250 eiro, par 6 mēnešiem – 600 eiro, par vienu gadu – 1000 eiro. To paredz [grozījumi](#) Transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokļa un uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokļa likumā.

Tāpat grozījumi minētajā likumā paredz pakāpenisku pāreju uz transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokļa likmes piemērošanu **atkarībā no automobiļa radītā oglekļa dioksīda (CO2) izmešu daudzuma**. Šāda kārtība mainās tikai no 2019. gada un tikai tiem transportlīdzekļiem, kas reģistrēti pēc 2008. gada 31. decembra. Savukārt, ja transportlīdzekli pirmo reizi reģistrēs Latvijā pēc 2017. gada 1. janvāra, tad likmes tiks aprēķinātas pēc CO2 daudzuma tiem transportlīdzekļiem, kuras ir jaunākas par 2009. gadu. Savukārt vecākiem transportlīdzekļiem (pirms 2009. gada) nodokļa likme tiks veidota pēc līdzšinējās sistēmas - summējot tādas komponentes kā transportlīdzekļa motora jauda, motora tilpums un transportlīdzekļa pilna masa, bet vecākiem par 2005. gadu nodokļa likme tiks aprēķināta pēc transportlīdzekļa pilnas masas.

Ceļu satiksmē iesaistīto transportlīdzekļu reģistrācija **būs jāveic 5 dienu laikā** pēc tā iegādes vai ārvalstīs iegādātu transportlīdzekļu ieviešanas dienas, pirms tam to uzrādot transportlīdzekļu agregātu numuru salīdzināšanai. Ja no ārvalsts ievestu transportlīdzekli neizmanto ceļu satiksmē, to var neregistrēt, bet transportlīdzeklis jāuzrāda agregātu numuru salīdzināšanai piecu dienu laikā pēc tā ieviešanas Latvijā, bet traktortehnika un tās piekabes - 15 dienu laikā.

Lai mazinātu krāpšanas gadījumus darījumos ar transportlīdzekļiem, juridiskajai personai reģistrējot transportlīdzekli, Ceļu satiksmes drošības direkcija (CSDD) vienlaikus ar transportlīdzekļa reģistrāciju reģistrēs arī **atsavināšanas aizliegumu uz 15 dienām**. Šo 15 dienu laikā VID veiks risku analīzi, lai pārliecinātos, ka nav saskatāmi PVN nenomaksāšanas vai izkrāpšanas no valsts budžeta riski. Gadījumos, kad ir nepieciešama padziļināta risku analīze, VID veiks nodokļu administrēšanas pasākumus. Atsavināšanas aizliegums tiks dzēsts, kad būs pabeigti nodokļu administrēšanas pasākumi vai samaksāta drošības nauda. To paredz [grozījumi](#) Ceļu satiksmes likumā.

Taksometriem būs **jāveic obligātais maksājums 130 eiro apmērā** mēnesī par automašīnu. Avansa maksājums nebūs atkarīgs no fizisko personu skaita, kuras veiks pārvadājumus ar konkrēto taksometru. Obligāto iemaksu avanss tiks iekasēts par katru mēnesi pirms licences kartītes izsniegšanas, t.i., ja nebūs samaksāts avanss, netiks izsniegta licences kartīte un nevarēs veikt pārvadājumus. To paredz [grozījumi likumā](#) "Par valsts sociālo apdrošināšanu".

Personai, izvēloties saņemt apdrošināšanas atlīdzību transportlīdzekļa remonta veikšanai skaidrā naudā, aprēķinātā zaudējumu summa tiks izmaksāta 70 % apmērā bez pievienotās vērtības nodokļa (PVN). Ja persona izvēlas šo atlīdzību saņemt skaidrā naudā, tad

izmaksājamo summu samazina, pirmkārt, par aprēķinātā PVN summu, un, otrkārt, summu bez PVN samazina vēl par 30 %, kas aptuveni atbilst darbaspēka nodokļa summai. To paredz [grozījumi](#) Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likumā. Jauno kārtību piemēros tiem ceļu satiksmes negadījumiem, kas notikuši pēc 2017. gada 1. janvāra.

Tāpat grozījumi minētajā likumā paredz iespēju pieņemt lēmumu par apdrošināšanas atlīdzības izmaksu arī tad, ja nav stājies spēkā gala nolēmums kriminālprocesā, taču, lai šādu lēmumu pieņemtu, jābūt zināmiem un aprēķināmiem zaudējumiem, ceļu satiksmes negadījuma apstākļiem, kā arī jāspēj izvērtēt un noteikt ceļu satiksmes negadījumā iesaistīto personu atbildību par nodarītajiem zaudējumiem.

[Grozījumi](#) Autoceļu lietošanas nodevas likumā paredz vairākas izmaiņas:

Transportlīdzekļiem, kas saskaņā ar normatīvajiem aktiem ir atbrīvoti no prasības uzstādīt darba un atpūtas laika reģistrācijas kontrolierīces un par transportlīdzekļiem, ar kuriem fiziskā vai juridiskā persona, kas ir iekļauta Lauku atbalsta dienesta maksājumu saņēmēju datubāzē vai reģistrēta valsts aģentūrā "Lauksaimniecības datu centrs" kā dzīvnieku īpašnieks vai turētājs, veic pašpārvadājumus, **būs jāmaksā autoceļu lietošanas nodeva.**

Autoceļu lietošanas **nodeva būs jāmaksā** arī par:

- valsts galvenā autoceļa A12 Jēkabpils–Rēzekne–Ludza–Krievijas robeža (Terehova) posmu km 124,10 – 159,2
- valsts reģionālā autoceļa P5 Ulbroka Ogre posmu km 0,00 – 19,9
- valsts reģionālā autoceļa P80 Tīnūži Koknese posmu km 0,00 – 63,60.

Kravas transportlīdzekļiem, kuru pilna masa ir lielāka 3000 kilogramiem un kuri paredzēti vai tiek izmantoti kravu autopārvadājumiem, maksājamas šādas autoceļu lietošanas nodevas likmes – dienas likme 6 eiro, nedēļas likme 14 e-ro, mēneša likme 28 eiro un gada likme 300 eiro.

Par 10 % palielina autoceļu lietošanas nodevas likmi kravas transportlīdzekļiem un to sastāviem ar pilnu masu virs 3500 kg ar EURO 0, EURO I un EURO II motora izmešu līmeni (visvairāk piesārņojošie motora izmešu līmeņi), tādējādi veicinot videi draudzīgāku transportlīdzekļu izmantošanu.

Palielina sodu par autoceļu lietošanas nodevas pārkāpumiem transportlīdzekļa vadītājam, kā arī papildus piemēro sodu arī pārvadātājam. Konkrētajā gadījumā piemērojamā soda apmēru Valsts policija izvērtēs, ņemot vērā to, vai pārkāpums ir pirmreizējs vai atkārtots, kā arī ņemot vērā nesamaksātās nodevas apmēru. Sodu par autoceļu lietošanas nodevas pārkāpumiem palielināšana ir nepieciešama, lai motivētu transportlīdzekļu vadītājus un pārvadātājus aktīvāk maksāt autoceļu lietošanas nodevu. Transportlīdzekļa vadītājam sods par pilnā apmērā nesamaksātu nodevu paredzēts no 60 līdz 120 eiro, bet pārvadātājam – no 300 līdz 500 eiro. Savukārt par likumā noteiktā valsts autoceļa posma lietošanu, ja autoceļu lietošanas nodeva nav samaksāta, paredzēts naudas sods transportlīdzekļa vadītājam no 180 līdz 360 eiro, bet pārvadātājam – no 500 līdz 1000 eiro. Šādu kārtību nosaka [grozījumi](#) Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā.

Cigarešu un tinamās tabakas ražotāji par cigaretēs un tinamajā tabakā esošajām piedevām veiks salīdzinošos pētījumus par katru piedevu, sagatavos ziņojumus un tos iesniegs Eiropas Komisijā un Veselības inspekcijā. To paredz MK [noteikumi](#) Nr. 440 „Kārtība, kādā sniedz un apstrādā informāciju par tabakas izstrādājumiem, augu smēķēšanas produktiem, elektroniskajām cigaretēm un to uzpildes flakoniem”.

Lai novērstu HIV infekcijas transmisijas risku no mātes bērnam, no 2017. gada 1. aprīļa valsts nodrošinās piena maisījumus zīdaiņiem līdz viena gada vecumam HIV inficētām mātēm.

Lai uzlabotu ļaundabīgo audzēju sekundāro diagnostiku, noteikta jauna kārtība, kādā nodrošinās precizējošos diagnostiskos izmeklējumus un uzsāks onkoloģisko slimnieku ārstēšanu. Pacientam, kurš ar ģimenes ārsta nosūtījumu paātrinātā kārtā nosūtīts uz onkoloģisko iestādi, būs jāsaņem visi nepieciešamie, precizējošie izmeklējumi un ārstu konsīlijam jāpieņem lēmums par pacienta ārstēšanas taktiku ne vēlāk kā mēneša laikā pēc pirmās speciālista konsultācijas.

Ieslodzījuma vietās nodarbinātajiem ārstiem būs tiesības nosūtīt ieslodzījuma vietās esošas personas uz nepieciešamajiem izmeklējumiem ļaundabīgo audzēju primārai diagnostikai paātrinātā kārtībā.

Ņemot vērā valstī noteiktās minimālās algas celšanu no 370 uz 380 eiro, 2017.gadā palielinās atalgojums (zemākās mēnešalgas apmērs par slodzi) arī veselības aprūpes sektorā strādājošajiem, līdz ar ko tiks pārrēķināti un palielināti veselības aprūpes pakalpojumu apmaksas tarifi. Tāpat palielināsies ģimenes ārstu kapitācijas nauda un apmaksas tarifs vienas veselības aprūpes epizodei.

Ņemot vērā to, ka dzemdību pakalpojuma tarifā valstī noteiktais ārstniecības personu atalgojums nav atbilstošs dzemdību palīdzības sniedzēju ieguldītajam darbam un reālajai situācijai, kā arī to, ka šobrīd atalgojums ambulatorajā sektorā ievērojami atšķiras no atalgojuma stacionārajā sektorā, kā rezultātā slimnīcām ir arvien grūtāk piesaistīt nepieciešamo personālu dzemdību palīdzības nodrošināšanai, tiek veikta dzemdību palīdzības nodrošināšanas organizācijas reforma.

To paredz [grozījumi](#) MK noteikumos „Veselības aprūpes organizēšanas un finansēšanas kārtība”.

Vide

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija

Kristīne Kļaveniece, Sabiedrības informēšanas nodaļa

67026533, kristine.klaveniece@varam.gov.lv

www.varam.gov.lv, twitter.com/VARAM_Latvija

Paaugstinātas dabas resursu nodokļu likmes:

- **akmeņoglēm, koksam un lignītam** (brūnoglēm), ja pavaddokumentos ir norādīta siltumspēja (GJ/t), un arī tad, ja pavaddokumentos nav norādīta siltumspēja – par 15 % 2017. gadā, 20 % 2018. gadā, 25 % 2019. gadā
- preču un izstrādājumu **iepakojumam** un vienreiz lietojamiem galda traukiem un piederumiem **no polistirola** par 41 %;
- dekoratīvam (apdares) **dolomītam** par 25 %;
- **saldūdens kaļķiežiem** par 25 %;
- **šūnakmenim** par 25 %;
- **krāsu zemei** par 29 %;
- **sapropelīm** (organogēns (aļģu un zoogēns-aļģu) un organogēns kaļķis ar pelnainību < 30 % (mitrums – 60 %)) par 27 %;
- **pārējam sapropelīm** (mitrums – 60%) par 29 %;
- visu veidu **dziednieciskām dūņām** par 27 %;
- ārstnieciskiem **minerālūdeņiem** vai minerālūdeņiem, kurus izmanto ārstniecībā termālās vai ūdensdziedniecības iestādēs ūdens ieguves teritorijā par 100 %;
- augstas vērtības **pazemes ūdeņiem**, arī saldūdeņiem, minerālūdeņiem un avotu ūdeņiem, ko realizē tālāk, par 30 %;
- vidējas vērtības **pazemes ūdeņiem**, arī saldūdeņiem, minerālūdeņiem un avotu ūdeņiem, ko realizē tālāk, par 30 %;
- zemas vērtības **pazemes ūdeņiem**, arī saldūdeņiem, minerālūdeņiem un avotu ūdeņiem, ko realizē tālāk, par 30 %;
- **virszemes ūdeņiem** par 44 %;
- zemas vērtības **pazemes ūdeņiem**, arī saldūdeņiem un avotu ūdeņiem, ko izmanto ūdensapgādē par 43 %;
- vidējas vērtības **pazemes ūdeņiem**, arī saldūdeņiem un avotu ūdeņiem, ko izmanto ūdensapgādē par 37 %;
- augstas vērtības pazemes ūdeņiem, arī saldūdeņiem un avotu ūdeņiem, ko izmanto ūdensapgādē par 29 %;
- pirmo reizi Latvijā pastāvīgi reģistrētiem **transportlīdzekļiem** par 38 %;
- visu veidu riepām – divas reizes;

Pakāpeniski paaugstinās dabas resursa nodokļa likmes par atkritumu apglabāšanu poligonos no 2017. līdz 2020. gadam.

Vienlaikus noteiks jaunu dabas resursu nodokļa objektu - par ūdens resursu lietošanu elektroenerģijas ražošanai arī tajās hidroelektrostacijās, kuru hidromezgla kopējā uzstādītā jauda ir lielāka par diviem megavatiem.

Visu iepriekš uzskaitīto paredz [grozījumi](#) Dabas resursu nodokļa likumā.

Uzlabojot sākotnējā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru, likvidē divpakāpju pārbaudi. Turpmāk Valsts vides dienests gan sagatavos izvērtējumu, gan pieņems lēmumu. Tāpat tiks saīsināts lēmuma pieņemšanas laiks (no 40 uz 30 dienām), tādējādi uzlabojot uzņēmējdarbības vidi Latvijā. To paredz [grozījumi likumā](#) "Par ietekmes uz vidi novērtējumu".

Zemkopība

Zemkopības ministrija

Dagnija Muceniece, Preses un sabiedrisko attiecību nodaļa

67027070, dagnija.muceniece@zm.gov.lv

www.zm.gov.lv, twitter.com/Zemkopibas_min

Visiem suņiem, kas sasnieguši sešu mēnešu vecumu, ir jābūt apzīmētiem ar mikroshēmu jeb čipotiem un reģistrētiem Lauksaimniecības datu centra datubāzē. Mājas kaķus un mājas (istabas) sēskus to īpašnieki varēs apzīmēt un reģistrēt pēc izvēles. To paredz MK [noteikumi](#) “Mājas (istabas) dzīvnieku reģistrācijas kārtība”.

Apkopojumu sagatavoja:

Zaiga Barvida

Valsts kanceleja

Komunikācijas departamenta konsultante

Tālrunis: 67082902

E-pasts: zaiga.barvida@mk.gov.lv